

במיכתב שנשלח כחוק מבית-הכלא נווה-תירצה:

אין סיכוי לנאשמים!

נוסף שכאשר שופט כבר נתן צו שהוא לטובתו של נאשם או חשוד, כגון בדיקה רפואית, טיפול רפואי ואפשרות של ביקורים אצל חשוד או נאשם, המיטרה מחבלת ואינה מקיימת צו כזה. מאידך, כאשר ניתן צו שהוא לרעת נאשם, הוא מקויים ככתבו וכלשונו.

התופעה הנפוצה, שחוקרי מיטרה ופרקליטי המדינה מתחרים זה בזה מי הצליח להשיג יותר הרשעות ותקופות מאסר יותר ארוכות, מהווה בעיניהם קנה-מידה להצלחה.

ידוע כי בכינוס מסויים של מישפטים, כאשר עורך-דין ציין בדבריו כי קיימת גישה מזלזלת של בתי-הדין לזכויות חשודים ונאשמים, השיבה שופטת כנגד הסיסמה שציין עורך-דין הנ"ל, "שוטרים עליך ישראל", את הסיסמה: "פושעים עליך ישראל". בסיסמה זו, שהשמיעה השופטת לחלל האוויר, באה לידי ביטוי הגישה המשפילה של בתי-הדין ששפטו כלפי אורחים מן השורה שעברו על החוק.

ל שם תיקון פני הדברים יש לנקוט במספר צעדים: (א) הקביעה שנקבעה בחוק כי הנאשם חף מפשע כל עוד לא הוכחה אשמתו תקינים במלואה ללא שמץ של פגיעה בה. אין

הפרקליטות, למרות שהדברים הנ"ל ידועים לה, היא מחרה מחזיקה יד עם אנשי המיטרה וממשיכה בבית-הדין ששפטו באותו תלם דהיינו: מתן אינפורמציה כוזבת לבית-הדין, הטעייתו, לימוד והרחת עדי-התביעה לעדות שקר, שתביא להרשעת הנאשם, ועוד...

לרוגמה, הפרקליטה פנינה דבורין התרעמה על עורך-דין ויינרוט, המייצג את איש-העסקים בלס במישפט המתנהל בפני כבוד השופטת שושנה ברמן על כך שהוא ניסה בתכנסות להוציא הוראה מן העד יוליש, שהעיד מטעם התביעה, כי פתח חשבון בבנק שווייצר, בעוד שהיא עצמה משתמשת בכל תכנסות מסוג כזה כדי להפיל נאשמים.

היא מקימה קול-זעקה כאשר עורך-דין נוהג כך כדי למוטט עדות של עד תביעה, מאידך היא תומכת בתכנסות זו כאשר זה משרת את האינטרס של התביעה. תמוה שכבוד השופטת אינה מטה אוזן קשבת ואינה מבקשת בירור כאשר הנאשם בלס זועק לחלל בית-הדין, התביעה מרמה, משקרים לשופטת, לא רואה פה צדק? ומאידך תומכת בדרישתה של הפרקליטה דבורין כי על עורך-דין ויינרוט להמציא את המיסקר ששלטענתו מוכיח כי העד יוליש פתח חשבון בבנק שווייצר.

לחזרה משאבים אדירים לשם השגת מטרותיה ולא כאן המקום לפרט, מול נאשם ועורך-דין המנהלים מאבק נואש באווירה שהפרקליטות דאגה מראש כי תהא עוינת כנגד הנאשם. הטענה המושמעת השכם והערב, ששופטים, "מיקצועיים" מסוגלים להתעלות על ריעה קרומה ואווירה עוינת שיוצר המיסר, כמפורט לעיל, כנגד נאשם, הוכחה כבלתי-יבנה.

במרבית המישפטים, הפסיכולוגיה והדקות שבין אמונה לנאשם לחוסר אמונה הוא כלי עדין הנשבר בקלות. הפירסומים המוקדמים העוינים כנגד הנאשם בתת הכרה יש להם השפעה

ל מיטב ידיעתנו, הניך אחד מעורכי העיתונים הנדירים המוכנים לשים נפשם בכפס כדי ללחום את מלחמת האורח הקטן והאפור במיסר האדיר, השוחק אותו עד עפר מבלי שיוכל להתגונן. אנו רואות שליחות לעצמנו להביא לידיעת הציבור מה מסתתר מאחורי הסיסמות השרופות שמשמיע מיסר התביעה בישראל, שהוא הפרקליטות, השכם והערב כגון הסיסמות: "שיוון האורחים בפני החוק והפעלת שילטון החוק בישראל" גם כל אורח יסכים עימנו כי, הפעלת שילטון החוק בישראל גם חייב לכלול זיכוי נאשם שלא ביצע את העבירות המיוחסות לו. והנה, למרבה הפליאה, מערכות המיסר שהחוק הקימן למטרה זו מתעלמות כליל מיעודן האמיתי, ולפיכך אינן בוחלות בשום אמצעי לשם השגת הרשעה של נאשם. המיסר רתם להשגת מטרתו זו את העיתונות, שהפכה כלי-שרת בידיו. הדברים הגיעו עד כדי כך שאפילו עיתונאים נאלצים להודות כזה. ראה כתבתו של העיתונאי גבריאל שטרסמן במסוף סוף-שבוע של מעריב, מיום 23.1.87, עמוד 5: "זה היה אחד המיקרים הקיצוניים שהעיתונות יצרה אווירה נגד חשוד או נאשמים והיתה מכשיר ביד גורמים אינטרסנטים בתיק, המעוניינים בתוצאות המישי פט".

העיתונות עושה את עבודת, הריכוך" הראשונה בהסתערות

אילנה לב

לראות בקביעה זו אך ורק קביעה הטובה ויפה להירשם בסיפרי חוק ומישפט ולא לתת לה ביטוי מוחשי בצורת ניהול המישפט. (ב) כדי להגביר את השיויוניות יש לתקן את הקוד הפלילי במדינת-ישראל באופן שהוא יקבע עונשי מינימום ומכסימום, ולהשאיר לשופט שיקול-דעת אך ורק במירווח שביניהם, ולא מירווח אבסולוטי, שבו מוגבל השופט אך ורק במכסימום. (ג) לא להרשות בשלב של דיון במעצר חשוד כתבות בעיתונות על אודות החשוד, אלא אך ורק אם הנאשם יועמד לדין, וגם אז אך ורק דיווח מלא מהדיון שהתנהל בבית-הדין. (ד) לא לאפשר הגשת חומר הסו' לבית-הדין ששפטו בשלב של דיון בבקשת מעצר או בבקשה להארכת מעצר חשוד, מכיוון שמאחוריו יש בדרך-כלל הטעיה של בית-הדין מבלי שהסנגוריה תוכל להאיר את עיני השופט על כך. (ה) יש לאפשר לכל חשוד להתקשר עם כל עורך-דין שליבו חפץ, ולאפשר לכל עורך-דין לבקרו כדי שיוכל להיוועץ בו מרגע מעצרו בפועל. יש להעניש בעונשים חמורים ביותר אנשי מיטרה שנתנו ידם למניעת פגישתו של חשוד עם עורך-דין ביחידות.

אין לשכוח כי חשוד או נאשם הוא באותו רגע האזרח הבודד שהופעלה נגדו מערכת ארירה של מנגנון, שבמקום שיראה את ייעודו בהוצאת צדק לאור, הוא רואה הישג לעצמו אך ורק בהרשעת הנאשם בבית-הדין ששפטו מבלי להתחשב כלל שמא אותו נאשם לא עבר כלל את העבירה המיוחסת לו.

ולבסוף, יש לפנות בקריאה לשופטים לגלות רגישות מירבית לקיום זכויות-האזרח דווקא בשלב שבו הם חשודים או נאשמים ובעמדת נחיתות.

חוקרי-מיטרה ותובעים מתחרים זה בזה מי יצליח להשיג יותר הרשעות – בכל מחירו

מכרעת על גיבוש דעתו של השופט אם להאמין לנאשם או לא. לראותו כחף-מפשע או כעבריין, תופעות אלה שכיחות, ובעבר גרמו לעיתים להרשעת נאשמים חפים מפשע, לעיוות-דין ולט עויות רבות.

יש להתפלא איך מסוגל שופט, הרואה נאשם בחייו בסך הכל כ-20 שעות, מתוכן מיספר שעות על דוכן-העדים ומבלי שישנן ראיות מבוססות, לקבוע כי הוא שקרן או להתייחס לאופיו השלילי, במישפט שבו נאשם מואשם בעבירות-מירמה יש חשיבות רבה לאמינות של הנאשם בעיני בית-הדין. לעיתים קרובות בית-הדין מרשיע נאשם בעבירות-מירמה רק על סמך התחושה הפסיכולוגית שלו, כי לנאשם היתה כוונת-הונאה, למרות שניתן ליחס לאותה מערכת-עובדות גם חוסר כוונה כזו. ניתן להוכיח כי השופטים נותנים תמיכה ועידוד קל עם ועדה לפרקליטי התביעה בכך שהם קוטעים לעיתים קרובות חקירה נגדית של הסניגור, למרות שזהו המכשיר הכמעט יחיד שיש להגנה כדי לגלות עדים שזוהו המכשיר הכמעט יחיד חוסר-כבלנות לחקירה כזו — ומאידך מרציים פרקליטי-מדינה לחקור בחקירה נגדית את הנאשם או עדי-סניגוריה באמצעים פסיכולוגיים והטעייתם במתכוון.

יש להתרעע על כך שבמדינתנו, שהכריזה על עצמה כמדינה דמוקרטית נאורה, מתנהלים מישפטים בסיגנון ימיהביניים ובסיגנון של מיטרים טוטליטאריים. הבעיה היא שאורחי-המדינה אינם מודעים לכך, או מעדיפים להתעלם מכך, מכיוון שהם סבורים, "אלוי זה לא יגיע, לי זה לא יקרה".

למרות שמערכת המישפט דוגלת לכאורה בסיסמה של שיויון האזרחים בפני החוק, לעיתים תכופות תמצא שאורחים שהורשעו על אותה עבירה בדיוק ובאותו נסיבות או נסיבות דומות, האחד נושא בעונש מאסר כפועל של שלושה חודשים בעוד שהאחר נושא בעונש מאסר של חמש שנים, והדוגמות לכך רבות. מצב זה נוצר כאשר שופט אחד מחמיר כיוון שהנאשם לא, "סימפטי לו", והשני מקל מסיבות הפוכות, ולפיכך נוצר חוסר שיויון מוחלט ועיוות-דין ועירעור של היסוד העיקרי בדמוקרטיה של שיויון האזרחים בפני החוק.

כשאהא צופה במישפט המתנהל בבית-הדין ששפט בישראל ובעיקר בדיון בבקשות התביעה למעצר נאשם או להארכת מעצרו, אתה נוכח לראות כיוולול החמור שקיים מצד בתי-הדין ששפטו בזכויות האלמנטאריות ביותר שהחוק מקנה לנאשם או לחשוד ואשר בגין כך הן הופכות פלסטר. ילול זה יש לו אספקט

חווה יערי

הראשונה של התביעה על החשוד. פירסום כתבות עוינות ומשמיות כנגד חשוד ונבירה בעבר הרחוק שלו כדי לדלות "ראיות", שבעצם מומן הוא כבר כזה ואנו לא גילינו זאת. כתבות אלה, כאמור, מוזמנות עליידי המיטרה והפרקליטות. העיתונות מצדיקה עבירה על סוביידיה בטענת-ישוא, כי בכך הם ממלאים תפקיד של "כלב השמירה של הדמוקרטיה", בעוד שהעיתונות פוגעת בשילטון החוק, תורמת להטות המישפט ונותנת תמיכה מרבית למיטרה ולפרקליטות במטרה לגרום להרשעת הנאשם.

מזור מאור כי אנשי מיטרה סבורים שהם מילאו את תפקידם אך ורק כאשר הם מצליחים לגרום להרשעת נאשם ואינם מבינים כי, הפעלת שילטון החוק" הוא גם, ואולי עוד יותר, זיכויו של נאשם חף-מפשע.

אם עוד ניתן להתייחס בסלחנותימה למעלליהם אלה של אנשי-מיטרה בכל רדגותיהם, הרי כוודאי שלמעללים מסוג זה, שמבצעים מדי יום כיומו פרקליטים העובדים בשרות המדינה אין סליחה ואין לעבור עליהם לסדר היום. לעיתים תכופות אף השופטים עוברים לסדר-היום על מעללים מסוג זה של אנשי-מיטרה ופרקליטים.

ש וטרים וחוקרים גובים הודאות מנאשמים באמצעים פסולים, כגון מעשי אלימות למיניהם או פיתויים שונים או שימוש בתככים ובאינטריגות הגובלות במירמה ומגיעות לידי זיוף והשתלת ראיות מחד, וכן העלמת ראיות מוכות מאידך.